

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. VIII. Scientia media affingit Deo modum cognoscendi actus liberos
nostræ voluntatis, conditionatè futuros, confusum, & indeterminatum

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

ri divinæ, & ab illa impediibilis, omnipotentia Dei, ejusque libertati derogatur. Sed juxta principia Adversariorum, talis conversio, neque est Deo libera, nec ab illo impediibilis: Ergo &c. Minor subsumpta probatur. Et in primis quod talis conversio, juxta principia Adversariorum, non sit Deo libera, videtur manifestum, cum illa sit prior omni decreto actuali & exercito voluntatis divinæ; & cum scientia media, quæ circa illam versatur, non sit libera ex parte subjecti, sed tantum ex parte objecti, ut docent ejus Assertores. Quod etiam illa non sit à Deo impediibilis, patet ex dictis, & currit argumentum supra positum: si enim posset à Deo impediiri, posset per voluntatem divinam scientia media falsificari; & sic ante voluntatis decretum, non erit infallibilis talis scientia, nec necessario competens Deo, sed dependenter à voluntate sua libera. Quare ex positione scientiæ mediæ, vel diminuitur potentia divina, ejusque supremum dominium ac perfecta libertas, circa res conditionate futuras, aut redditur incerta & fallibilis illa scientia. Concluditur igitur (Amice Lector) & rogo te cum Augustino libro 1. operis imperfecti num. 50. Ne ita de his angustiis ex eas, ut fidei caput perdas; quæ fide primitus in symbolo consistemur, credere nos in Deum Patrem omnipotentem.

§. VII.

Scientia media attribuit Deo modum concurrenti cum causis liberis, cæcum, & ignorantem, vagum, & indeterminatum.

155 **P**robatur breviter: Quando Deus cognoscit per scientiam mediam, rem sub conditione futuram, debet supponere modum agendi suum, & creaturæ: quando quidem non potest supponi, nec cognosci res, ut absolute, vel conditionate futura; nisi supponatur habere omnia, quæ sunt, vel essent necessaria ad existendum; ac proinde concursum causæ primæ, sine quo nulla potest poni actio causæ secundæ, quæ cum sit aliquod ens per participationem, necessario, & essentialiter dependet ab ente per essentiam: At qui modus ille concurrenti Dei, præsuppositus à scientia mediâ, cæcus est, ac ignarus, vagus, confusus, & indeterminatus: Ergo scientia mediâ Deo modum concurrenti cum causis liberis cæcum ac ignorantem affingit. Major patet, Minor probatur: Modus ille agendi, est concurrere per concursum indifferentem, & sine intentione & volitione alicujus actûs, & effectûs particularis, cum sola intentione generali agendi quod volet creatura, quodcumque illud sit, sive bonum, sive malum, sive amorem, sive odium &c. Sed hoc est concurrere cæco & ignorantimodo, vagè, & confusè, & quasi in incertis; eoque fere modo quò piscatores, qui mittunt retia in mare, vel in flumen, ignorantes quos pisces apprehendent, & in suis retibus concludunt: an soleas, vel Rhombos, Thynnos, aut Salmones &c. Ergo scientia mediâ attribuit Deo modum concurrenti cum causis liberis, cæcum, & ignorantem, incertum, & indeterminatum.

156 **D**ices cum Suarez libro 1. de concursu Dei cap. 15. Decretum Dei de concurrenti cum causis liberis, dirigi per scientiam mediam, quæ Deus prævidet distinctè & in particulari, quem actum voluntas creata elicitura sit, si in his occasionibus & circumstantiis occurrentibus præbeat illi suum concursum,

A Sed contra: Hic non agimus de concursu causæ primæ subsequeute ad scientiam mediam, sed de illo quem talis scientia in signo rationis eam antecedenti, in Deo supponit; cum enim sit speculativa, supponit suum objectum, & omnes essentialia dependentias ad illius existentiam requisitas, subindeque concursum causæ primæ, seu decretum & voluntatem concurrenti cum causis secundis: Sed modus ille concurrenti, præsuppositus à scientia mediâ, est cæcus, & ignarus, vagus, & indeterminatus; quia exhibetur à Deo causis liberis, per vagam quandam, confusam, & generalem applicationem suæ omnipotentia; ac concurrentium cum voluntate creata ad quodcumque voluerit, & nullum tunc intendendo aut cognoscendo actum in particulari. Ergo modus ille concurrenti cum causis liberis, multum derogat perfectioni divinæ providentiæ, quæ non debet tendere ad nostros actus liberos in communi, vagè, & indeterminate, sed circa illos in individuo, distinctè, & in particulari verfarari docet S. Thomas 3. contra Gent. cap. 89. ubi impugnat errorem Origenis & aliorum, qui non intelligentes (inquit S. Doctor) qualiter motum voluntatis Deus in nobis causare possit, absque præjudicio libertatis, dixerunt quid providentiæ non est de his quæ subsumt libero arbitrio, scilicet de electionibus.

B Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: Juxta sententiam defensorum scientiæ mediæ, sunt distinguendi duo modi concurrenti causæ primæ cum secundis: unus cæcus, & ignarus, casualis, & fortuitus, qui præsupponitur ad scientiam mediam; & nullum intellectûs judicium, quo divina voluntas & omnipotentia ad aliquem effectum in particulari producendum dirigantur, supponit; sed modo quodam vago, & quasi in incertum, tendit in actus voluntatis humanæ, nimirum ad quodcumque voluntas creata elegerit & voluerit: alter verò prudens & sapiens, ac supponens prævisionem scientiæ mediæ, & cum deliberatione & intentione effectûs particularis: quo nihil absurdius dici potest, nam juxta hunc modum dicendi, Deus perinde se habet, ac si quis sagittam ejaculari, aut machinam bellicam vellet dispendere per cæcos meatus, dubius quò tendat, quidve eâ viâ attingat, nisi per fenestram exerto capite id exploret: sicut enim talis exploratio & cognitio subsequens, non impediret quin emissio illa sagittæ, vel globi, modo quodam cæco & ignorantimodo facta esset, nullumque intendendo scopum in particulari: ita cognitio & exploratio scientiæ mediæ, non impedit, quin in signo illam antecedenti, modus quidam agendi & concurrenti cum causis liberis, cæcus, & ignarus, vagus, & indeterminatus (utpote sine cognitione & intentione effectûs particularis) Deo attribuat.

§. VIII.

Scientia mediâ affingit Deo modum cognoscendi actus liberos nostræ voluntatis, conditionate futuros, confusum, & indeterminatum.

Hoc inconveniens & absurdum, manifestè sequitur ex doctrina Adversariorum: docent enim voluntatem nostram, cum eligit hoc objectum potius quam aliud, non determinare seipsam ad hunc numero actum, potius quam ad alium, sed ad hunc numero actum determinari à causa prima. Ita Suarez in Metaphysica disp. 5. sect. 5. num. 7. ubi mutat sententiam quam tenuerat in 3. Idem repetit disp. 2. sect. 1. num. 13. & seq.

S. IX.

Scientia media apparenter solum saret libertati, re ipsa tamen illam tollit, & in suo primo principio preserat & extinguit.

PROBatur primò argumento ad hominem, desumpto ex ipsis principijs Adversariorum. Illa scientia tollit libertatem, quæ supponit res esse futuras, ex vi & natura oppositionis contradictoriæ: Atqui scientia media hoc supponit: Ergo libertatem tollit. Major constat: cum enim oppositio contradictoria sit causa necessaria, necessitate absolutâ, utpote fundata in illo primo principio, quodlibet est, vel non est, quoniam nihil potest esse, vel concipi magis necessarium; futuritio ad illam consequens, & ex illa proveniens, non potest esse libera & contingens, sed naturalis tantum & necessaria. Minor verò probatur: Assertores scientiæ mediæ supponunt & docent, propositiones contradictorias de futuris contingentibus, non solum conditionatis, sed etiam absolutis, habere determinatam veritatem vel falsitatem, ratione oppositionis contradictoriæ; ut supra petulimus ex Patre Martino, qui id aperte profitetur, cum cæteris Societatis Doctoribus: Ergo cum veritas objectiva futurorum contingentium, supponat illorum futuritionem, imò sit ipsa futuritio rei contingentis, ut objecta intellectui divino, & ab ipso cognita, vel cognoscibilis, manifestum est, juxta Adversariorum principia, determinatam futuritionem rerum contingentium, ex vi & natura oppositionis contradictoriæ provenire.

PROBatur secundo: Nullus actus bonus potest esse, vel concipi ut liber, per ordinem ad voluntatem creatam, qui non sit & concipiatur liber, per ordinem etiam ad voluntatem divinam; alioquin illa non esset primum liberum, nec voluntas creata in suis actibus liberis, esset ipsi essentialiter subordinata: Sed conversio Petri v. g. in eo signo in quo prævidetur per scientiam mediâ, ut conditionatè futura, non potest esse, vel concipi ut libera, per ordinem ad voluntatè divinam: Ergo neque per ordinem ad voluntatè creatam. Major constat: Minor autem probatur dupliciter. Primò quia in eo signo, in quo scientia mediâ prævidetur conversio Petri, ut conditionatè futuram, nullum datur, nec concipitur in voluntate divina, decretum actuale & exercitum, quò Deus libere determinet convertere Petrum, ex hypothesi quòd in his occasionibus & circumstantiis constituatur: Ergo talis conversio in eo signo non potest esse, vel concipi ut libera, per ordinem ad voluntatem divinam. Consequentia patet: libertas enim voluntatis divinæ non exercetur nisi mediante libero decreto actuali, & exercito: Ergo si in tali signo tale decretum non datur, nec concipiatur in Deo, in ordine ad conversionem Petri, illa non potest esse, nec concipi ut libera, per ordinem ad voluntatem divinam.

Secundò probatur eadem Minor: Si talis conversio conditionatè futura, in eo signo esset, & conciperetur ut libera, per ordinem ad voluntatem divinam, scientia quam Deus habet de illa, esset omni ex parte libera, id est non solum ex parte objecti, sed etiam ex parte subjecti; & sic non esset scientia mediâ, quæ (ut docent ejus defensores) partim libera est, & partim necessaria, & medium tenet locum inter scientiam simplicis intelligentiæ, & visionis, ac de utraque participat.

PROBatur tertio: Primi liber libertate destruitur.

Delect. 4. num. 5. & 35. & in opusculis. libro 1. de concursu Dei cap. 12. num. 11. & libro 1. de gratia prologom. 2. cap. 2. num. 16. Idem tenet Herice Tract. 1. disp. 7. cap. 11. num. 84. & alij Recentiores communiter. Ex quo patet, quòd cum Deus in illo signo, in quo Adversarij ponunt in Deo scientiam mediâ, nihil suo decreto circa actus liberos voluntatis nostræ, absolutè, vel conditionatè futuros, determinaverit; nequit illos per scientiam mediâ videre in individuo, sed solum in specie. A quo enim in tali signo essent determinati in individuo? Non à voluntate creata, quæ in Adversariorum doctrina non determinat suos actus quantum ad individuum, sed solum quantum ad speciem. Nec à voluntate divina, cum enim illa in eo priori (ut dixi) nullam habeat, nec concipiatur habere decretum circa nostros actus liberos, illos quantum ad individuum determinare non potest. Non videt ergo Deus per scientiam mediâ actus illos cum determinatione individuali, sed tantum quantum ad speciem: Atqui cognoscere aliquod objectum, quantum ad speciem tantum, & non in singulari & individuo, est cognoscere illud confusè, obscurè, & indeterminatè, ut patet cum quis videt hominem à longè venientem; licet enim cognoscat illum esse hominem, & non equum, vel leonem; si tamen ignoret, an ille sit Petrus, vel Joannes, vel Jacobus, talis cognitio confusâ, obscurâ, & imperfecta censetur: Affingitur ergo Deo Adversarij modum cognoscendi per scientiam mediâ actus liberos nostræ voluntatis conditionatè futuros, imperfectum, obscurum, confusum, & indeterminatum. Subindeque Deum exoculant, ejusque infinitam scientiam penitus destrunt: ut enim egregie dicitur S. Doctor hic art. 11. in calce corporis articuli: *Cum Deus fiat alia à se per essentialiter suam, in quantum est similitudo rerum vel ut principium activum earum, necesse est quòd essentia sua sit principium sufficiens cognoscendi omnia quæ per ipsum fiunt, non solum in universali, sed etiam in singulari.* Quam rationem fusiùs expendit articulo sequenti, ubi sic ratiocinatur: *Cognitio cujuslibet cognoscens se extendit secundum modum forme quæ est principium cognitionis, species enim sensibilis quæ est in sensu, est similitudo solum unius individui, unde per eam solum individuum cognosci potest; species autem intelligibilis intellectus nostri, est similitudo rei quantum ad naturam speciei, quæ est participabilis à particularibus infinitis, unde intellectus noster, per speciem intelligibilem hominis, cognoscit quodammodo homines etiam infinitos, sed tamen non in quantum distinguuntur ad invicem, sed secundum quòd communicant in natura speciei, propter hoc quòd species intelligibilis intellectus nostri, non est similitudo hominum, quantum ad principia individualia, sed solum quantum ad principia speciei. Essentia autem divina, per quam intellectus divinus intelligit, est similitudo sufficiens omnium quæ sunt vel esse possunt, non solum quantum ad principia communia, sed etiam quantum ad principia propria uniuscujusque, ut ostensum est: Unde sequitur quòd scientia Dei se extendat ad infinita, etiam secundum quòd sunt ab invicem distincta. Ficticia ergo & chimerica est scientia mediâ, quæ juxta Adversariorum principia, actus liberos voluntatis nostræ, conditionatè futuros, solum in communi, & quantum ad rationem specificam, non verò distinctè, & in particulari, seu quantum ad rationem individualem, explorare & cognoscere potest.*

Tom. I.

in Bibli...

159

art. 6. §. 4.

160

67

Rt 2. 63.